

Mistenker folkerettsbrudd i rovdyrforvaltningen

Konfliktfylt håndtering
av genetikkulv

6000 gauper i
Fennoskandia

HVOR VIKTIG kan den være?

Arve Sætra

Arve Sætra, styreleder

Etter årets sommer sitter jeg igjen med spørsmålet; Hvor viktig kan en ulv være? Og hvor mye oppstyr kan den lage i stand?

Jo da, jeg har fått med meg at mange mener at en ulv som vandrer inn fra Finland eller Russland kan være utrolig viktig. Den skandinaviske ulvestammen er liten, isolert og preget av innavl. Når få dyr danner grunnlaget for en bestand, svekkes fruktbarheten, valpenes overlevelse, motstandsdyktighet mot sykdommer og den generelle robustheten over tid.

Det burde de ha tenkt på før, de som bestemte at det skulle være en ulvestand sør i Norge og Sverige, langt fra hovedpopulasjonen og med enighet om et forvaltningsregime som forutsetter at ulver må skytes hvis de havner i tamreinområdene og andre beiteområder på tur sørover. Selv om DNA-teknologien var lite utviklet på 80- og 90-tallet, var kartet oppfunnet for lengst.

På grunn av denne vedtatte isolasjonen, og følgene av den, får en innvandret ulv fra den finsk-russiske bestanden stor forvaltningsmessig betydning.

Men kan en innvandrer også være viktig for hvor mange ulver vi kan akseptere her i landet? Det spørsmålet må man kanskje svare ja på. Det mases stadig om at vi må få inn nye gener i ulvestammen minst én gang hvert femte år. Hvis ikke, må vi ha

ganske så mange flere ulver, sies det fra regjeringskontorene.

Spørsmålet er derfor ikke om genetikk er viktig, men hvor langt hensynet til ett genetik-individ skal gå. Må store deler av Sør-Norge unntas fra ordinær rovviltforvaltning fordi én innvandret ulv er registrert, eller bør tiltakene være mer presise og knyttes til det konkrete individet? Flytting av ulv inn i ulvesona er svært omstridt. En del av oss har

Det å forvalte en ulvestamme blir kaos uansett hvordan politikken innrettes.

erfart at å bli tildelt slike genetiske vidundre i praksis betyr unntakstilstand i utmarka lokalt så lenge de blir værende.

I sommer bestemte regjeringen at de ville prøve å finne og flytte en ulv som ikke var GPS-merket mens det var barmark i skogen. Det er nesten ikke til å tro. Naturligvis måtte forsøket gis opp.

Vi har nå sett at beiteprioriterte områder i praksis unntas fra uttak av skadegjørende rovvilt mens utmarka er full av bufe. Det skal jo ikke skje. Ingen steder i rovviltforlikene som er inngått opp gjennom 2000-tallet, står det at dette kan gjøres for å beskytte såkalte genetisk viktige ulver.

Et annet spørsmål er om det – for oss som

ikke liker ulv i norsk natur spesielt godt – likevel kan det være gunstig at det dukker opp en og annen ulv utenfra. Hvis det ikke kommer genetisk viktige ulver ruslende østfra, hvor mange dyr og ynglinger ville vi da fått krav om? Må vi da finne oss i et langt høyere ynglemål?

La oss si vi får en politikk som krever 20 årlige ynglinger – hva da? Vil de høylytte stemmene som protesterer mot bestandsregulering av ulv stilne? Jeg tror ikke det vil gjøre stor forskjell. De som liker ulv, liker dem uansett, og vil fortsette å protestere mot at ulv avlives uansett hvor lite innavla de blir.

Dagens forvaltningssone for ulv vil uansett ikke romme et slikt bestandsmål. Da må sona bort. Det vil jo isolert sett være bra, men hva skjer da med beiterettigheter, jakt og annen utmarksbruk? Hva med villreinen?

Landsmøtet til FNR vedtok i sommer følgende uttalelse: «*Ulvesona i Norge er en permanent urett mot dem som blir rammet. Ulvesona må avskaffes. Folkeaksjonen ny rovdyrpolitikk mener at allsidig utmarksbruk i hele Norge trumfer verdien av en fast ulvestamme.*»

Det er mange grunner til at vi mener dette. En av dem er at det å forvalte en ulvestamme blir kaos uansett hvordan politikken innrettes. Historien om den såkalte genetisk viktige ulven sommeren 2026 har blitt enda et eksempel i en allerede altfor lang rekke.

Ser ikke behovet for mer effektiv skadefelling

Regjeringen sier nei til generell tillatelse til bruk av drivende hund ved felling av bjørn, ulv og jerv.

Tekst: Åsmund Ystad

Forventningene til en positiv endring var betydelige etter at Stortinget våren 2025 i den nye viltressursloven vedtok å fjerne forbudet i lovteksten mot bruk av drivende hund på disse artene og at eventuelle videre begrensninger skulle reguleres i forskrift.

Muligheten til å bruke slike hunder til felling av store rovdyr har vært sterkt ønsket, på linje med det som lenge har vært vanlig praksis i Sverige.

Regjeringen har nå vedtatt forskriftene til viltressursloven som gjelder fra 1. juli i år. Her videreføres dessverre forbudet mot bruk av drivende hund ved felling av bjørn, ulv og jerv.

Regjeringen mener at det ikke er forvaltningsmessig behov for å tillate bruk av drivende hund til felling av bjørn, jerv og ulv og viser til at lisensfelling og skadefelling har blitt mer effektivt de siste årene.

Men den tydeligste forbedringen skyldes nettopp praksisen med å gi unntak fra

Bruk av drone i skadefellingsforsøk på store rovdyr er heretter lovlig, men ikke uten en konkret vurdering i hvert enkelt tilfelle om drona truer bestandens overlevelse.

FOTO: DON MCCULLOUGH (CC BY 2.0)

forbudet mot bruk av drivende hund ved skadefelling på ulv. Først med lånte hunder, trent og utviklet i Sverige, der slik bruk av hund er lovlig. Senere har det kommet til norske hunder, men uten andre treningsmuligheter i Norge enn ved skadefellingsforsøk.

Her sier man med andre ord nei på grunn av gode erfaringer med unntak fra forbudet. Muligheten til unntak ved skadefelling av ulv videreføres riktignok, men det åpnes ikke for bruk til felling av jerv og bjørn og det er fortsatt forbudt å trene slike hunder i Norge.

Skadedyras velferd

Regjeringen mener at hensynet til effektiviteten ved skadefelling er underordnet hensynet til at virksomheten skal ha alminnelig aksept i samfunnet og vektlegger også bekymringer for dyrevelferden for rovdyret som jaktes på.

Men ulike meninger om felling av store rovdyr burde ikke være et argument mot å gjennomføre tiltak som er grundig forankret i brede stortingsforlik. Ethvert forsøk på lisensfelling eller skadefelling skjer etter grundige vedtak med hjemmel i lov. Hensynet til beitedyras lidelse burde veie tyngre enn dyrevelferden til skadedyret som er vedtatt felt.

Lovlig, men ulovlig

En annen, i utgangspunktet positiv, endring i lovverket er at den nye viltressursloven tillater bruk av metoder ved skadefelling som er forbudt ved vanlig jakt. Stortinget vedtok at forbudet mot bruk av metoder som motorferdsel, luftfartøy (som drone) og termiske siktemidler med mer ikke gjelder ved skadefelling.

Den svenske foxterrieren Einar revolusjonerte skadefelling av ulv i Norge. Men forbudet videreføres.

FOTO: SKADEFELLINGSLAGET I NORD-ØSTERDAL

Tidligere måtte skadefellingslag søke statsforvalteren om dispensasjon fra forbudet. Men lovendringen som ville gitt bedre verktøy, mindre byråkrati og mer myndighet, er for god til å være sant.

Bruk av slike metoder er forbudt i Bernkonvensjonen og dermed er man like langt, fordi norsk lov ikke kan være i strid med konvensjonens krav til bruk av metoder ved felling.

Unntak er mulig, men det krever konkret vurdering i hvert enkelt tilfelle. Bruk av for eksempel drone eller termisk siktemiddel er kun lov hvis det ikke truer bestandens overlevelse og det ikke finnes andre tilfredsstillende løsninger. Og denne vurderingen mener regjeringen må gjøres av relevant myndighet.

Skadefellingslag som ønsker å benytte seg av viltressurslovens unntaksbestemmelser for skadefelling må derfor søke statsforvalteren om dispensasjon for lovlige tiltak.

Konfliktfylt håndtering av genetikk-ulv

Ulven V1265 fikk ta mange sauer før den til slutt ble felt.

V1265: Ulven veide 45,9 kilo da den ble felt i Sør-Fron kommune mandag 20. juli av SNO og lokale skadefellingslag.

FOTO: MILJØDIREKTORATET / STATENS NATUROPPSYN

Tekst: Svein Egil Hatlevik

Hannulven V1265 satte gjennom sommeren en politisk målkonflikt på spissen, nemlig Stortingets todelte målsetting som både skal ivareta hensynet til beitedyr og forutsigbar soneforvaltning på den ene siden og langsiktig genetisk levedyktighet for den svensk-norske ulvebestanden på den andre.

De første dokumenterte angrepene fra V1265 fant sted i Midtre Gauldal i Trøndelag 13. juni. I dagene og ukene som fulgte, ble det påvist skader i Oppdal og videre sørover i Folldal, Sel og Gausdal i Innlandet. Alle stedene ligger utenfor ulvesona.

Statsforvalteren i Trøndelag åpnet 16. juni for skadefelling av en ulv i grenseområdene mellom Trøndelag og Innlandet. Men DNA-prøver fra spytt på skadde og drepte sauer viste at skadevolderen bar på gener som kunne redusere innavlen i ulvestammen. Ulven fikk individnummer V1265 og ble definert som genetisk viktig. Fellingsvedtaket ble trukket tilbake 18. juni.

Nei til skadefelling

Forvaltningen viste til at Norge og Sverige har felles retningslinjer for forvaltning av slike genetikk-ulver. Målet var at V1265 skulle etablere seg med ei tise og få avkom. Først når en genetikk-ulv får barnebarn anses genene for å være etablert i bestanden. Innavlskoeffisienten i ulvestammen har blitt redusert de siste årene, men tendensen har snudd. Fra 2025 til 2026 økte koeffisienten fra 0,21 til 0,24, ifølge Rovdata.

Etter at den genetiske statusen til V1265 var gjort gjeldende, ble nye søknader om skadefelling avslått. Statsforvalteren understreket at genetisk status skulle tillegges vekt, og at alternative tiltak måtte vurderes før felling kunne tillates.

Tidlig i juli sa klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen at terskelen normalt er lav for å felle ulv utenfor ulvesona, men at situasjonen var annerledes for V1265. Regjeringen håpet at ulven skulle finne veien inn i ulvesona på egen hånd.

– Det er avgjørende for ulvebestandens overlevelse at vi lykkes med å ivareta genetisk verdifulle ulver som vandrer inn fra Finland/Russland, skrev statsråden i et svar på et skriftlig spørsmål fra Senterpartiets stortingsrepresentant Maren Grøthe.

– Dersom vi ikke lykkes med å ivareta immigranter fra den finskrussiske bestanden, vil alternativet være at ulvebestanden må være flere ganger større enn dagens nivå for å sikre artens langsiktige overlevelse i våre områder, skrev Eriksen.

Hasteanalyser av spytt

Samtidig førte ulvens bevegelser til nye skader. V1265 ble DNA-dokumentert som skadevolder i Gausdal, og bønder og faglag reagerte kraftig på at en ulv som befant seg langt utenfor ulvesona, fikk fortsette gjennom områder prioritert for beitedyr.

Norges Bondelag, Norsk Bonde- og Småbrukarlag og Norsk Sau og Geit krevde raskere handling. Faglaga mente hensynet til genetikk ikke kunne føre til at beiteprioriterte områder i praksis mistet sin

LETTET: Helge Nordlien var lettet da ulven var felt. FOTO: SVEIN EGIL HATLEVIK

funksjon. Kritikken gjaldt også tiden det tok å få DNA-prøver analysert.

Saken førte til at Statsforvalteren ba om raskere DNA-analyser. Rovdata forklarte at hasteanalyse av spytt i beste fall kan gjennomføres på rundt ett døgn etter at prøven er kommet fram til dem i Trondheim, men at innsamling, transport og laboratoriearbeid gjør at den totale ventetiden ofte blir lengre.

9. juli ba Klima- og miljødepartementet Statens naturoppsyn om å «*sette inn alle tilgjengelige ressurser*» for å lokalisere V1265. Departementet håpet på at merking og flytting skulle være mulig. Det erklærte formålet var både å redusere tapene av beitedyr og samtidig bevare ulven og dens gener. SNO sendte personell til Gausdal, men fant ikke ulven.

Flytting av genetikk-ulver har skjedd tidligere, men da har sporsnø vintertid vært avgjørende. Setten-hannen ble flyttet inn i ulvesona i 2021 og fikk flere valpekull, mens ulven V1157 ble flyttet fra Dovre til Våler i april 2024 og utstyrt med GPS-sender. Siste livstegn fra denne ulven var i Sverige den påfølgende høsten.

Fant ikke ulven

Skadene på beitedyr fortsatte i Gausdal, og 14. juli besluttet departementet at V1265 skulle felles. Da var det dokumentert minst 61 skadde eller drepte sauer i områdene den hadde beveget seg gjennom. Departementet viste til at skadeomfanget hadde økt, samtidig som det hadde vist seg for krevende å lokalisere ulven for å kunne fange og flytte den.

Departementet understreket i fellingsvedtaket at det «*ikke kan påregnes at det gis flere fellingstillatelser på genetisk verdifulle individer av ulv*». Statssekretær Kristoffer Hansen erklærte at siden Norge hadde besluttet å felle den genetisk mest verdifulle ulven som hadde vandret inn siden 2023, ble det enda viktigere å beskytte andre genetisk viktige individer framover.

Formuleringen skapte bekymring i landbruket. Spørsmålet var om V1265-saken i praksis hadde hevet terskelen for framtidig skadefelling av genetikk-ulver, også i beiteprioriterte områder. Departementet svarte blant annet at det ville være høy terskel for å felle ulven V1213, et direkte avkom etter Setten-hannen som var påvist i Kongsberg, langt utenfor sona, i juni.

Avlyst rettssak

NOAH – for dyrs rettigheter og Foreningen Våre Rovdyr gikk til Oslo tingrett og krevde midlertidig forføyning for å stanse fellingen av V1265. Organisasjonene mente vedtaket var ulovlig. Retten berammet muntlige forhandlinger, men den 20. juli, dagen før saken skulle føres i retten, ble en ulv felt i Sør-Fron. To dager senere bekreftet DNA-analyser at det var V1265.

Da var det registrert til sammen 72 drepte eller skadde beitedyr i områdene der ulven hadde beveget seg. Skadene var fordelt på Midtre Gauldal og Oppdal i Trøndelag og Folldal, Sel, Gausdal og Øyer i Innlandet.

– De som har stått i dette har vært utsatt for en voldsom belastning. Hvor tungt det er, er det ikke mulig for utenforstående å forstå, spesielt ikke tastaturkrigerne på Facebook, sa Helge Nordlien etter at ulven var felt. Han var talsmann for de berørte beitebrukerne i Gausdal og er nestleder i Oppland Sau og Geit.

Etter at V1265 var felt, oppsto en ny sak om genetisk status. Statsforvalteren i Innlandet åpnet 3. august for skadefelling av ulv i deler av Stor-Elvdal, Rendalen og Ringebru. To dager senere ble fellingsforsøket stanset. Bakgrunnen var klager på vedtaket og krav om utsatt iverksetting.

Statsforvalteren ville avklare om ulven kunne være bærer av spesielle gener.

En spyttprøve fra et lam som var tatt av ulv i Stor-Elvdal, ble derfor kjørt fra Alvdata til Rovdata i Trondheim for hasteanalyse. Fredag 7. august forelå svaret. DNA-analysen viste at skadevolderen var hannulven V1266 – født i Sverige og et ordinært innavlet individ. Skadefellingstillatelsen ble dermed aktiv igjen.

I perioden fra DNA-prøvesvaret forelå til dette bladet gikk i trykken, var 53 sauer og lam påvist tatt av ulv i kommunene Stor-Elvdal, Ringebru, Sør-Fron, Nord-Fron og Sel, ifølge Rovbase. Skadefellingstillatelse er blitt fornyet og utvidet til nye områder.

Det er i hvert fall trygt å konkludere at både innavlet og såkalt genetisk viktig ulv kan forårsake omfattende skader på beitedyr.

TATT AV ULV: Disse dyrene ble tatt av ulv i begynnelsen av juli.

FOTO: PRIVAT

Ønsker felles forvaltningsplan

Det svenske Naturvårdsverket har fått i oppdrag å samarbeide med Norge og Finland om en felles forvaltningsplan for ulv. Miljødepartementet her i Norge er ikke avvisende.

Tekst: Svein Egil Hatlevik

Den svenske regjeringen har jobbet jevnt gjennom året for «å videreutvikle og sikre en bærekraftig ulveforvaltning i Sverige».

Ett av punktene i en pressemelding fra august er at Naturvårdsverket, som tilsvaret det norske Miljødirektoratet, får i oppdrag å innlede samarbeid med Norge og Finland med mål om å utarbeide en felles forvaltningsplan for den fennoskandiske ulvebestanden.

Naturvårdsverket har også rapportert inn en ny referanseverdi for ulv til EU.

Ikke avvisende

Den norske regjeringen stiller seg ikke avvisende til et mulig samarbeid om en felles forvaltningsplan.

– Norge har over tid samarbeidet med Sverige på ulike nivåer om forvaltning av rovdyr, også ulv. Så langt har det ikke vært kontakt konkret om en felles forvaltningsplan for ulv. Vi deler en felles ulvebestand, og det vil være positivt om våre respektive fagdirektorater vurderer mulighetene for økt samarbeid mellom

landene. Dersom de politiske rammene for ulveforvaltningen skal endres, må dette behandles i Stortinget, sier Kristoffer Hansen (Ap), statssekretær i Klima- og miljødepartementet.

Naturvårdsverket har frist på seg til 31. desember 2028 til å ferdigstille en rapport om arbeidet med den felles fennoskandiske forvaltningsplanen.

I fjor fikk Naturvårdsverket i oppdrag fra den svenske regjeringen å rapportere inn en referanseverdi for ulv på 170 individer til EU – en vesentlig reduksjon fra den forrige referanseverdien på 300 ulver. Dette ble møtt med krass kritikk fra EU-kommisjonen.

I år justeres referanseverdien opp til 220 individer. Referanseverdien er et minimumstall for hvor mange ulver som skal finnes i Sverige. Det siste offisielle bestandsestimatet for ulv i Sverige er fra sist vinter og ligger på 355 dyr, ifølge Skandulv.

Vil sikre lisensjakt

Den svenske landsbygdsministeren Peter Kullgren fastholder sin ambisjon om å

LANDSBYGDSMINISTER: Peter Kullgren.

FOTO: PIA NORDLANDER/REGERINGSKANSLIET

reducere ulvebestanden betydelig.

– Vi fraviker ikke vurderingen av at det er mulig å opprettholde gunstig bevaringsstatus også med en lavere referanseverdi, men hensikten er å legge til rette for effektiv lisensjakt i årene som kommer. Dette kombineres med et tydelig oppdrag om å arbeide for en fennoskandisk forvaltning, der den minste levedyktige bestanden (MVP) for den svenske delen av bestanden kan være 100 individer, sier Kullgren i en pressemelding.

Sist vinter stanset det svenske rettsvesenet lisensjakta på ulv, og ei kvote på 48 ulver ble aldri effektivert. Hovedpoenget i kjennelsen var at regjeringen ikke hadde iverksatt tilstrekkelige tiltak for å sikre at ikke en reduksjon i ulvestammen ned mot 170 individer skulle true ulvens bevaringsstatus i Sverige.

Anbefaler ikke lisensfelling av ulv i sona

Rovviltnemndene i regionene 4 og 5 anbefaler ikke lisensfelling innenfor ulvesona til vinteren. Utenfor sona er anbefalingen ei kvote på ti ulver.

De to nemndene har ikke myndighet til å fatte kvotevedtak, siden bestandsmålet ikke ble innfridd i år. Sist vinter ble det

påvist 3,5 ynglinger, mens bestandsmålet er på fire til seks årlige ynglinger.

Dermed er det Miljødirektoratet som har myndigheten til å fastsette kvote i regionene 4 og 5. I resten av landet har nemndene myndighet, og har vedtatt kvoter på til sammen 12 ulver.

Statsforvalteren i Innlandet har i vinter stanset lisensfelling i områder utenfor ulvesona. Nemndene i region 4 og 5 signaliserer i anbefalingen til Miljødirektoratet at de ikke ønsker at noe tilsvarende skal skje kommende lisensfellingsperiode.

LISENSFELLING AV JERV

med større samlet kvote enn i fjor

Lisensfelling av jerv begynte 20. august.

Tekst: Svein Egil Hatlevik

Kvotene for lisensfelling av jerv denne sesongen er samlet sett på 130 dyr, hvorav opptil 76 kan være tisper. Sju av landets åtte rovviltnemnder har vedtatt jervekvoter.

Kvotene fordeler seg som følger:

Region 1 (Vestlandet): 8 jerver.

Region 2 (Sør-Norge): 4 jerver.

Region 3 (Oppland): 10 jerver, maksimalt 9 hunndyr. Maks 4 dyr kan felles innenfor jervesona, opptil 3 kan være tisper.

Region 5 (Hedmark): 16 jerver, maksimalt 10 hunndyr. Lisensfelling kan foregå i beiteprioritert område (grønn sone).

Region 6 (Midt-Norge): 34 jerver, maksimalt 15 hunndyr. Kvota består av ei startkvote på 30 dyr, hvorav maks 13 tisper, og en reservekvote på 4 dyr, hvorav maksimalt 2 tisper. Innenfor forvaltningsområdet for jerv i Trøndelag kan maksimalt 7 hunndyr felles. Det åpnes ikke for lisensfelling innenfor forvaltningsområdet for jerv i Møre og Romsdal.

Region 7 (Nordland): 25 jerver, maksimalt 12 hunndyr, kan felles i beiteprioritert område.

Region 8 (Troms og Finnmark): 33 jerver, maksimalt 18 tisper. Maks 13 dyr,

hvorav 7 hunndyr, kan felles i jerveprioriterte områder. Kvoten er fordelt med 21 dyr i Finnmark og 12 i Troms og samarbeidsområdet med Nordland.

Totalt: 130 jerver, med ei samlet tiskvquote på 76.

Region 4 (Oslo, Akershus og Østfold) har ingen lisensfellingskvote for jerv.

Lisensfellingsperioden varer fra 20. august til 15. februar. Familiegrupper er unntatt fra lisensfelling fra 20. august til og med 9. september.

Den samlede kvota i 2025 var 125 jerver. Da ble 59 jerver felt av lisensjegere, mens 89 ble belastet kvota når en regner med ekstraordinære uttak og skadefellinger.

Miljødirektoratet vurderer årets samlede kvote som høy og mener at bestanden ville bli redusert dersom hele kvoten ble fylt. Direktoratet anser det som svært lite sannsynlig at det vil skje.

Det nasjonale bestandsmålet for jerv er 39 årlige ynglinger. I 2025 ble det registrert 51 kull, mot 61 året før. Bestanden ble beregnet til omkring 370 voksne jerver.

Per 20. august var det foreløpig registrert 51 kull i 2026. Region 3, 6, 7 og 8 lå over sine regionale bestandsmål, mens region 1, 2, 4 og 5 lå på målet. Tallene var på dette tidspunktet ennå ikke ferdig kvalitetssikret.

Registrerte jervekull i 2026

Åsmund Ystad

Rovdatas jerveteller viser registrerte kull med jervevalper i Norge i 2026 etter hvert som de meldes inn av Statens naturoppsyn (SNO). Tabellen holdes løpende oppdatert under registreringsperioden.

Rovdata vil levere en samlet oversikt over verifiserte jervekull i Norge 1. oktober i år. Det endelige resultatet kan skille seg fra tabellen under som følge av ytterligere arbeid i felt og kvalitetssikring av registreringsmaterialet. Jerv i Norge overvåkes også ved hjelp av innsamling og DNA-analyser av prøver (bl.a. ekskrementer, hår og urin).

51 jervekull er registrert så langt.

Kommune	Status
Region 3 Oppland	
Lom	Dokumentert
Nord-Fron	Dokumentert
Lom	Dokumentert
Dovre	Dokumentert
Nord-Fron	Dokumentert
Ringebru	Dokumentert
Region 5 Hedmark	
Stor-Elvdal	Dokumentert
Elverum	Dokumentert
Åsnes	Dokumentert
Engerdal	Dokumentert
Åsnes	Dokumentert
Region 6 Midt-Norge	
Snåsa	Dokumentert
Surnadal	Antatt
Molde	Dokumentert
Høylandet	Dokumentert
Oppdal	Dokumentert
Lierne	Dokumentert
Selbu	Dokumentert
Røros	Antatt
Høylandet	Dokumentert
Lierne	Dokumentert
Stjørdal	Dokumentert
Røros	Dokumentert
Region 7 Nordland	
Grane	Antatt
Narvik	Dokumentert
Narvik	Dokumentert
Sørfold	Dokumentert
Beiar	Dokumentert
Rana	Dokumentert
Rana	Dokumentert
Hamarøy	Dokumentert
Hamarøy	Dokumentert
Narvik	Antatt
Fauske	Antatt
Rana	Dokumentert
Fauske	Dokumentert
Grane	Dokumentert
Sørfold	Dokumentert
Narvik	Dokumentert
Hamarøy	Dokumentert
Region 8 Troms og Finnmark	
Bardu	Dokumentert
Bardu	Dokumentert
Karasjok	Dokumentert
Bardu	Antatt
Balsfjord	Dokumentert
Tana	Dokumentert
Kvænangen	Dokumentert
Storfjord	Antatt
Nordreisa	Dokumentert
Nordreisa	Antatt
Målselv	Antatt

Mistenker folkerettsbrudd i rovdyrforvaltningen

Rovdyrtapene er så store i enkelte reinbeitedistrikter at Norges folkerettslige forpliktelser overfor samisk reindrift kan være brutt, mener et regjeringsoppnevnt ekspertutvalg.

Tekst og foto: Svein Egil Hatlevik

I mars overrakte utvalgsleder Geir Ulfstein utredningen *Rovviltforvaltning og samisk reindrift: Norges folkerettslige forpliktelser* til klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen (Ap).

Formålet med utredningen har vært å belyse forholdet mellom Norges forpliktelser etter Bernkonvensjonen og statens forpliktelser overfor samisk reindrift etter folkeretten.

Utredningen er svar på en bestilling fra regjeringen, som i 2024 ga Ulfstein og to andre eksperter i oppgave å vurdere forholdet mellom de ulike folkerettslige forpliktelsene som en del av regjeringens tiltakspakke for reindrift og energi.

– De største tapene til rovvilt er i Finnmark, men områder med mindre reinflokker kan være mer sårbare, og det er større grunn til å tro at det kan være folkerettsbrudd i forvaltningen i disse områdene, sa Ulfstein under framleggelsen.

Store tap i Nordland

Utvalget har bedt Landbruksdirektoratet om en oversikt over hvor reindriften er mest utsatt på grunn av rovdyrta.

– Det er særlig områder i Nordland, og i noen av dem er tap av kalv hvert år oppe i 60 prosent. Reineierne her rapporterer at tapene er så store at de ikke kan ta ut slaktedyr uten at det fører til reduserte reintall, og at de dermed risikerer å miste hele produksjonsgrunnlaget. Det er meget alvorlig for dem som driver i disse særlig utsatte områdene, sa Ulfstein.

I utredningen nevnes reinbeitedistriktene Voengelh-Njaarke, Skjomen, Jillen

(NRL) mener rapporten bekrefter utfordringer som reindriften har påpekt i flere tiår.

– Funnene i rapporten underbygger i stor grad det reindriften har varslet om siden 1980-tallet. Tapene til rovvilt er i enkelte områder så store at de utfordrer grunnlaget for en bærekraftig reindrift og dermed også grunnlaget for samisk kulturutøvelse, sa daværende NRL-leder Inge Even Danielsen i mars.

Forvaltning av kongeørn

Under sin framleggelse trakk Ulfstein fram en rekke anbefalinger fra utredningen.

Anbefaling 1: De nasjonale bestandsmålene for rovdyr kan opprettholdes, men fordelingen mellom regioner for gaupe og jerv bør vurderes på nytt. Hensikten her

er å redusere rovdyrtrykket i de mest utsatte reinbeiteområdene ved å flytte en større del av bestandsmålene til andre regioner.

Denne anbefalingen er i samsvar med andre prosesser regjeringen har igangsatt. Norsk institutt for naturforskning (NINA) har anbefalt å flytte deler av ynglemålene for gaupe og jerv fra Nord-Norge til Sør-Norge og at Miljødirektoratet i hovedsak har sluttet seg til NINAs anbefaling.

«De største tapene til rovvilt er i Finnmark, men områder med mindre reinflokker kan være mer sårbare».

Geir Ulfstein

Njaarke, Balvann og Duokta. Utvalget har ikke hatt som mandat å vurdere om konvensjonsbestemmelsene er overtrådt i de enkelte områdene med store tap.

– Vi mener det er grunn til å peke på det og vurdere det. Vi etterlyser også konsekvensutredninger og konsultasjoner i forbindelse med de beslutningene som tas, sa Ulfstein.

Norske Reindriftsamers Landsforbund

UTREDNING: Geir Ulfstein og Johan Gauslaa overrakte i mars en utredning om norske forpliktelser overfor samisk reindrift og rovviltforvaltning. Fra Klima- og miljødepartementet avdelingsdirektør Torbjørn Lange og statsråd Andreas Bjelland Eriksen.

Anbefaling 2: Et tydeligere skille mellom områder der reindrift skal prioriteres og områder der rovvilt i større grad skal vernes. Et slikt skille kan gjøre forvaltningen mer forutsigbar og redusere konflikter. Reduksjon i bestandsmålene i særlig utsatte regioner vil kunne gjøre det lettere å gjennomføre mer effektivt uttak av rovvilt, spesielt i kalvings- og oppvekstområder for rein.

Anbefaling 3: Utvalget mener også at forvaltningen av kongeørn bør vurderes nærmere.

Anbefaling 4: En tilråding fra utvalget er at retten til samisk reindrift som kulturutøvelse må gå tydelig fram av naturmangfoldloven. Naturmangfoldloven er den viktigste loven i beskrivelsen av rammeverket for rovviltforvaltningen. Utvalget foreslår også at reglene knyttet til at samiske interesser må bli konsultert, styrkes og synliggjøres bedre.

Anbefaling 5: Ulfstein kommenterte også endringen i nødvergebestemmelsen i naturmangfoldloven, som siden i fjor har gitt adgang til å felle rovvilt ved pågående angrep på bufe og tamrein, eller når det er overveiende sannsynlig at et slikt angrep er nært forestående.

Utvalget mener at dagens formulering ikke fullt ut samsvarer med kravene etter Bernkonvensjonen, og at vurderingen etter folkeretten også må ta hensyn til omfanget av faren, ikke bare sannsynligheten for angrep.

Lite reindriftsdebatt

Ulfstein gjorde et poeng i innledningen av at offentlig debatt om Bernkonvensjonen i stor grad har dreid seg om sau på utmarksbeite og ulv, og i liten utstrekning om internasjonale konvensjoner som beskytter samiske rettigheter og reindrift.

De viktigste predatorer for rein er gaupe, jerv og kongeørn. Bjørn og ulv spiller en mindre rolle i reindriften på grunn av at yngleområder for ulv og bjørn i liten grad overlapper i tid og rom med der reinsdyra oppholder seg.

I motsetning til ulvedebatten legger utredningen vekt på å se Bernkonvensjonen i sammenheng med FNs konvensjon om sivile og politiske rettigheter, som beskytter minoriteters rett til å utøve sin kultur, og ILO-konvensjon nr. 169 om urfolk og stammefolk, som blant annet inneholder regler om konsultasjonsplikt ved tiltak som berører urfolk.

Selv om tap av rein til rovvilt er hovedtemaet i utredningen, understreket Ulfstein at reindriften står overfor en rekke andre utfordringer, som blant annet arealinngrep, klimaendringer, overbeiting og andre strukturelle utfordringer.

Ja takk, begge deler

Et sentralt juridisk spørsmål i utredningen er om det eksisterer en konflikt mellom Bernkonvensjonen og urfolksrettighetene.

– Det er ikke nødvendigvis noen konflikt mellom Bernkonvensjonens regler og de urfolksforpliktelsene vi har i de relevante folkerettslige konvensjonene. Det er mulig å innrette rovviltforvaltningen på en måte som respekterer begge settene med forpliktelser, sa Ulfstein.

I tillegg til leder for ekspertutvalget Geir Ulfstein (professor emeritus ved Universitetet i Oslo) har Johan Gauslaa (leder av Finnmarkskommisjonen) og Christina Voigt (professor ved Universitetet i Oslo) deltatt i arbeidet med utredningen.

Klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen takket utvalget for arbeidet og understreket at rapporten er viktig for departementet.

– Gjennomgangen belyste godt at det ikke er enten-eller vi forholder oss til, vi skal overholde helheten i forpliktelsene, sa statsråden.

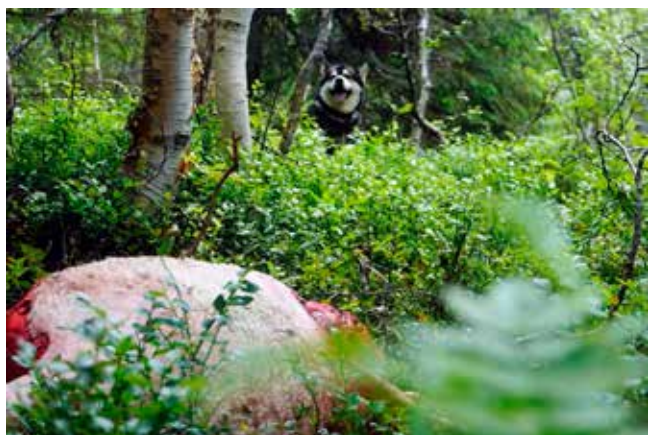
Han pekte på at regjeringen allerede har satt i gang flere prosesser hvor rapporten kan få betydning. Blant annet nevnte han en større utredning av områder der presset på reindriften og tapene til rovvilt er størst, vurderinger av mulige endringer i lovverk eller forvaltningspraksis og det pågående arbeidet med fordelingen av bestandsmål mellom regioner.

Statsråden viste også til at spørsmålet om hvordan bestandsmålene for rovvilt fordeles geografisk er allerede under faglig vurdering, og departementet har innhentet analyser av hvordan alternative fordelinger kan se ut i praksis.

BJØRNESKADER

mange steder i landet

Gjennom beitesesongen har bjørn tatt sau både på steder hvor det ikke vanligvis er store belastninger og i områder hvor det ofte er problemer knyttet til bjørn.

KREVENDE SONEFORVALTNING: 28 beitedyr ble dokumentert tatt av bjørn i Grong og Høylandet tidlig i beitesesongen.

FOTO: PRIVAT

VARDØ: Da denne bjørnen ble felt i Vardø, var det første dokumenterte tilstedeværelse av bjørn i kommunen siden årtusenskiftet.

FOTO: VARDØ KOMMUNE

Tekst: Svein Egil Hatlevik

Ni bjørner var felt på skadefelling i Norge da denne publikasjonen gikk i trykken seint i august, men beitesesongen for sau var ikke over. Flere steder i landet sto lokale fellingslag i beredskap for å effektivere tillatelser til skadefelling, mens andre pågående skadesituasjoner var uavklarte.

Gjennom sommeren har forskjellene mellom de ulike rovviltregionene blitt tydelig. Mens fire bjørner er felt i Hedmark, har statsforvalterne avslått søknader i regioner der bestanden ligger under de politiske målene.

Da status for denne artikkelen ble gjort opp, var det registrert skadefellinger i fire rovviltregioner. Én bjørn var felt i Vardø

i Finnmark, tre i Trøndelag, fire i gamle Hedmark og én i Saltdal i Nordland. Blant dyrene var ei binne som ble felt i Snåsa. De øvrige bjørnene var hanner.

Sommerens første bjørn ble felt i Vardø 10. juli. Det skjedde etter at åtte sauer ble drept i en innhegning. Hendelsen ble gjenstand for stor medieoppmerksomhet, siden bjørneangrepet ble filmet, og videoen ble spredt gjennom nettavisene.

I Snåsa ble ei binne felt natt til 16. juli, og en hannbjørn ble skutt i det samme området dagen etter. Deretter fulgte en hannbjørn i Tynset 19. juli og en ung hannbjørn ved Singsås i Midtre Gauldal 5. august.

I august ble ytterligere fire hannbjørner felt i Innlandet og Nordland: To bjørner

i Stor-Elvdal 10. og 12. august, én bjørn i Saltdal 19. august og en i Løten 23. august.

Fire felt i Hedmark

Gamle Hedmark – rovviltregion 5 – har hatt flest skadefellinger. Den første kom i Gammeldalen i Tynset, og bjørnen ble felt dagen etter at tillatelsen ble gitt. Gammeldalen er et område som gjennom årene har hatt en stor skadebelastning fra flere rovviltarter. Ti sauer er dokumentert tatt av bjørn i området gjennom sommeren.

I fjellområdene mellom Gudbrandsdalen og Østerdalen var situasjonen langvarig og uoversiktlig. Flere tillatelser ble gitt, forlenget og geografisk utvidet. Da den første av to bjørner ble felt i Stor-Elvdal 10. august, var 57 bjørneskader registrert i området i løpet av beitesesongen. To dager

SNÅSA: Denne bjørnen ble fotografert i Snåsa i juli og er sannsynligvis hannbjørnen som ble felt 17. juli.

FOTO: PRIVAT

senere ble en hannbjørn på 127 kilo felt ved Søre Messeltsetra, etter nye funn nær grensa mot Ringebu.

Den fjerde bjørnen i region 5 ble felt ved Narsetra i Løten 23. august. Seks bjørnedrepte sauer var da registrert i Åmot, Løten og Elverum siden tillatelsen ble gitt. Skadepotensialet på Hedmarksvidda er stort, med omkring 20.000 sauer og lam på utmarksbeite, i tillegg til flere hundre storfe.

Det er åpnet for lisensfelling av bjørn i Hedmark med ei kvote på seks bjørner. Da denne artikkelen ble skrevet, var det to dyr igjen på kvota.

Binner i Trøndelag

Et alternativ til felling ble forsøkt i Grong og Høylandet i begynnelsen av juli etter at 28 sauer var påvist tatt av bjørn. Departementet opprettholdt et avslag på skadefelling av binna NT174 og de to årsungene hennes og ga Statens naturoppsyn i oppdrag å skremme bjørnene fra beiteprioritert område og østover inn i forvaltningsområdet. Personell, hunder, droner og viltkameraer ble satt inn. Etter at SNO hadde oppholdt seg i området en tid, ble binna fanget opp av et kamera øst for E6, og DNA bekreftet identiteten. SNO mente den økte aktiviteten trolig hadde bidratt til at bjørnene forflyttet seg.

I Trøndelag var tre bjørner felt fram til midten av august: binna og hannbjørnen

i Snåsa og en hann i Midtre Gauldal. Fellingen av binna utløste både politianmeldelser og en mediediskusjon om hvorvidt fellingslaget hadde skutt feil bjørn.

Statsforvalteren i Trøndelag presiserte at det var gitt tillatelse til å skyte «én bjørn», uavhengig av kjønn. Bare binner med unger og medfølgende unger var unntatt. Selv om vedtaket var fattet med kunnskap om at det fantes en hannbjørn i området, kunne Statsforvalteren forklare at det ikke er praktisk mulig å avgjøre kjønn på en enslig brunbjørn i en fellingssituasjon.

Etter at binna var felt, ble terskelen for nye tillatelser i områder med kjent binneforekomst skjerpet. Det fikk betydning da skadeomfanget økte i Roktdalen i Snåsa

i august. Innen 18. august var 19 sauer dokumentert drept av bjørn siden begynnelsen av juli, med en eskalering i midten av august. Det var kjent at binna NT199 oppholdt seg i området, og det var ikke identifisert andre bjørner der. Statsforvalteren mente likevel at skadeomfanget var stort nok til å åpne for felling. Roktdalen har gjennom mange år vært et område med stor skadebelastning fra bjørn og mye konflikt knyttet til binner og hvor terskelen skal ligge for å kunne felle hunnbiørner.

Omtrent samtidig åpnet Statsforvalteren også for bjørnefelling i både Namsskogan og Lierne. I Namsskogan var seks sauer drept i løpet av omkring to uker. I Nesset i Lierne, innenfor det bjørneprioriterte området i Trøndelag, var 14 sauer dokumentert drept innenfor et rovdyravvisende gjerde fra 14. juni til 17. august. Hannbjørnen NT198 var identifisert som skadevolder ved hjelp av DNA.

To bjørner i Saltdal

I Nordland utspilte en omfattende skadesituasjon seg i Saltdal. Statsforvalteren avslø først søknad om skadefelling fordi situasjonen ikke ble vurdert som tilstrekkelig

STOR-ELVDAL: Denne bjørnen var én av de to som ble felt i løpet av få dager i Stor-Elvdal.

FOTO: SKADEFELLINGSLAGET I STOR-ELVDAL

TYNSET: Disse sauene ble tatt av bjørn i Gammeldalen i Tynset, et område som over år har slitt mye med rovviltangrep.

FOTO: PRIVAT

akutt. Da sju sauer var dokumentert drept og nye funn kom til, ble terskelen ansett som overskredet og skadefelling tillatt 14. august.

En hannbjørn ble felt ved Russånes fem dager seinere. Da var 20 kadavre påvist tapt til bjørn. Allerede samme kveld viste et viltkamera en annen bjørn i kjernen av skadeområdet. Nye kadaverfunn fulgte, og 23. august ble ytterligere to ferske bjørneskader dokumentert.

Til sammen var 27 kadavre påvist tapt til bjørn mellom 9. og 23. august. Statsforvalteren åpnet derfor for felling av enda en bjørn. Vedtaket beskriver situasjonen som uvanlig. Det oppstår ytterst sjelden skader i Nordland der to bjørner er involvert. Skadepotensialet var stort, med nær 3.000 sauer som beitet i selve tapsområdet, og ytterligere 2.000 i tilgrensende områder.

Også på Helgeland har bjørnen skapt uro over en lengre periode. Grane fikk fellingstillatelse etter seks dokumenterte tap i slutten av juli, men bjørnen ble ikke felt. Nabokommunen Vefsn fikk avslag fordi det ikke var påvist tilstrekkelig ferske bjørneskader. Etter nye kadaverfunn og bilde av bjørn på viltkamera 23. august søkte Grane

kommune på nytt om fellingsstillatelse. Kommunens landbrukssjef mente at én og samme bjørn hadde beveget seg gjennom mange beiteområder i de to kommunene.

Alvorlig i Reisadalen

I Reisadalen i Nordreisa var skadebildet også alvorlig. Statsforvalteren åpnet 24. august for skadefelling, etter først å ha gitt avslag med henvisning til blant annet usikkerhet for hvilken betydning et uttak kunne få for den mer isolerte bjørnebestanden i Troms. Forsøk på tidlig nedsanking, økt tilsyn og uro viste seg å ikke stanse tapene. Sauene var så skremt og spredt at sankingen i liten grad lyktes. Statsforvalteren vurderte derfor at terskelen for felling var overskredet. Da denne artikkelen ble skrevet, var det funnet 24 døde sauer og lam, hvorav 12 var klassifisert som sikkert eller mulig tatt av bjørn.

Lisensfelling i Innlandet

Skadefelling og lisensfelling er to forskjellige virkemidler. Skadefelling skal stanse en akutt skadesituasjon og rettes mot et bestemt dyr i et avgrenset område og tidsrom. Lisensfelling skal regulere bestandens størrelse og utbredelse innenfor en fastsatt kvote.

Klima- og miljødepartementet avlyste lisensfelling i Nordland og Troms og Finnmark under klagebehandling. Rovvilt-nemndene hadde vedtatt kvote på én bjørn i Nordland og fire i Troms og Finnmark. Bare de to regionene i Innlandet fikk åpne for lisensjakt 21. august. Kvota var på fire bjørner i Oppland, mens det i skrivende stund var to som gjensto av kvota på seks i Hedmark etter sommerens skadefellinger.

Nasjonalt ligger bestanden under det nasjonale målet. I 2025 ble 185 ulike bjørner påvist i Norge, 80 hunner og 105 hanner. Antallet beregnede ungekull var 10,3, mens Stortingets mål er 13.

Regionale bestandsmål er innfridd i én av de regionene som har ynglemål for bjørn. Hedmark lå over sitt mål i 2025, med 4,4 beregnede kull mot et mål på tre. Trøndelag lå litt under, med 2,5 mot tre. Nordland hadde ingen beregnede kull mot et mål på ett, mens Troms og Finnmark hadde 3,4 estimerte kull, mens mål i regionen er seks årlige ynglinger.

SALTDAL: Denne bjørnen ble fotografert med viltkamera i Saltdal i slutten av juli.

FOTO: PRIVAT

661 bjørner på kvotene i Sverige og Finland

Det er åpnet for felling av til sammen 661 bjørner under årets bestandsregulerende jakt i Sverige og Finland. Den svenske kvota er på 394 bjørner fordelt på sju län, mens det kan felles 267 bjørner i Finland.

I Sverige avsto Kammarrätten begjæringer om å stanse jakta midlertidig etter klager på tre av vedtakene. Jakta startet dermed som planlagt 21. august. Den første jakthelga var minst 185 bjørner felt i Sverige og jakta ble avsluttet i länene Gävleborg og Värmland etter at binnekvoter var fylt.

I Finland er det gitt dispens til felling av 182 bjørner sør for reinbeiteområdet, mens kvota innenfor reinbeiteområdet er på 85 dyr. Jakta startet 20. august. Her viste en oversikt fra Finlands viltcentral at minst 140 bjørner var felt de fire første jaktdagene.

LANDSMØTE: Styreleder Arve Sætra, daglig leder Åsmund Ystad og møteleder Ole Gustav Narud under landsmøtet i juni.

FOTO: GEIR OLSEN

Uttalelser fra landsmøtet

Landsmøtet i Folkeaksjonen ny rovdyrpolitikk vedtok uttalelser om jerv, ørn, ulvesona, bestandsmålsendringer og folkerett.

Folkeaksjonen ny rovdyrpolitikk arrangerte landsmøte på Gardermoen 14. juni. Her vedtok representantene fem uttalelser knyttet til ulike politiske temaer.

1. Jervebestanden har over år ligget vesentlig over Stortingets forvaltningsmål. Folkeaksjonen ny rovdyrpolitikk krever at det settes inn tiltak for å komme så nært som mulig at valpeproduksjonen fra den ynglende stammen av jerv i Norge treffer bestandsmålet.

2. Tillatelse til skadefelling av ørn blir nesten aldri tildelt under kalvingstid for tamrein eller når lam er små og ekstra utsatte. Grunnen er at voksne ørner har unger på reiret på denne tiden av året. Folkeaksjonen ny rovdyrpolitikk krever at bestanden av ørn må reguleres i problemområder før hekketiden. Dette vil

også gi verdifull kunnskap om effekten av slik forvaltning.

3. Ulvesona i Norge er en permanent urett mot dem som blir rammet. Ulvesona må avskaffes. Folkeaksjonen ny rovdyrpolitikk mener at allsidig utmarksbruk i hele Norge trumfer verdien av en fast ulvestamme.

4. Regjeringen har satt i gang et arbeid som kan ende med flytting av ynglemål for gaupe og jerv fra Nord-Norge til Sør-Norge. Målet er å redusere rovviltbelastningen for reindrifta. Folkeaksjonen ny rovdyrpolitikk krever at en reduksjon i de nordlige rovviltregionene ikke skal føre til økning i sør.

5. Utredningen *Rovviltforvaltning og samisk reindrift: Norges folkerettslige*

forpliktelser peker på at rovviltforvaltningen i deler av Norge kan være folkerettsstridig. Folkeaksjonen ny rovdyrpolitikk krever at spørsmål om slike mulige brudd på folkeretten avklares og, der de konstateres, umiddelbart opphører.

Arve Sætra fra Aurskog-Høland ble gjenvalgt som leder.

– Jeg takker og er glad for tilliten. Jeg ser fram til å fortsette arbeidet med rovdyrpolitikken sammen med resten av landsstyret og organisasjonen det kommende året, sier Sætra.

Sætra har sittet som leder siden 2022, og før det var han nestleder. Han har vært del av landsstyret siden 2018.

RUNDT 6000 GAUPER i Fennoskandia

– Den fennoskandiske bestanden av gaupe er på sitt høyeste nivå de siste ti til tolv årene, sier Jonas Kindberg, leder i Rovdata.

Tekst og foto: Svein Egil Hatlevik

Overvåkningen av gaupe estimerer den felles svensk-norske bestanden av gaupe til å være på rekordnivå. Det er beregnet at det er totalt 347 familiegupper i de to landene, en økning med 22 familiegupper fra i fjor, meldte Rovdata i sommer. Samtidig viser tall fra Finland at også den østlige delen av den fennoskandiske bestanden har vokst kraftig de siste årene.

Siden vinteren 2013/14 har bestanden blitt overvåket med felles metoder i Norge og Sverige. I 2013/14 var fellesbestanden beregnet til 195,5 familiegupper, og økningen fra den gangen var på 77,5 prosent.

– Det har gått litt opp og ned i løpet av denne perioden. Bestanden var veldig lav i begynnelsen av perioden, men den har økt de siste årene. Jakt har hatt en stor betydning for utviklingen av bestanden, og den ble det mindre av i starten av perioden både i Norge og Sverige, sier Jonas Kindberg, leder i Rovdata.

Vekst i Sverige

Mens den norske delen av bestanden er uendret fra i fjor, er det påvist flere familiegupper og gauper i Sverige. I Norge er det i vinter estimert 90,5 familiegupper, mot 91 i fjor. Det er over det nasjonale bestandsmålet på 65 årlige familiegupper, som er vedtatt av Stortinget.

I Sverige er det i vinter påvist 256,5 familiegupper, opp 22,5 fra i fjor. Sverige har fastsatte minimumsmål og en nasjonal referanseverdi på 870 individer, og har en beregnet populasjon på cirka 1500.

Bestanden overvåkes hovedsakelig ved å estimere antall familiegupper, som består av ei hunngaupe i følge med én eller flere årssunger. Ut fra antall familiegupper beregnes den skandinaviske bestanden til å bestå av cirka 2000 gauper.

Vekst i Finland

Også hvis man ser bestanden av gaupe i Norge, Sverige og Finland under ett, er veksten betraktelig. Tall fra det finske Naturressursinstituttet Luke anslår bestanden av gaupe sør for reinbeiteområdene til å bestå av 754 familiegupper i 2026. Her har veksten pågått siden 2018, hvor estimatet var 325

ROVDYRFORSKER: Jonas Kindberg, leder i Rovdata, innleder om metoder i gaupe-registreringen under et arrangement i regi av Folkeaksjonen ny rovdyrpolitikk i Nesbyen i Hallingdal tidligere i år.

familiegupper. 754 familiegupper tilsvarer omtrent 3947 gaupeindivider.

– Det er mer gaupe i Finland enn i Norge og Sverige til sammen, og mesteparten av tettheten er sør for reindriftsområdene. Det er mye rådyr og hvithalehjort i de sørlige delene av Finland, så det er ingen mangel på byttedyr, sier Kindberg.

Han sier at registreringsmetodene for gaupe i Finland ikke uten videre kan sammenlignes med metodene i Norge og Sverige.

– Men det er ingenting jeg kjenner til som tyder på at deres system er særlig utsatt for feil, selv om ressursbruken i overvåkningen er mindre enn i Norge og Sverige. Så det må være trygt å konkludere at den fennoskandiske bestanden av gaupe er på sitt høyeste nivå de siste ti til tolv årene, sier Kindberg.

I SKOGEN: Gaupe fotografert i Østfold 25. januar 2026.

FOTO: VILTKAMERA.NINA.NO

Er ulovlig felling av ett gaupeindivid nok til å «minske» bestanden?

Hvor strengt skal rettsvesenet straffe ulovlig avliving av ei enkelt gaupe? Det er tema når en sak fra Frogn skal opp i lagmannsretten mot slutten av året.

Tekst: Svein Egil Hatlevik

En mann i 70-årene som skjøt ei gaupe i Frogn i Akershus i februar 2025, må møte i Eidsivating i desember.

Mannen ble i april dømt til 21 dagers betinget fengsel og 20.000 kroner i bot. Påtalemyndigheten har anket dommen.

– Anken gjelder både bevisbedømmelsen og lovanvendelsen under skyldspørsmålet, saksbehandlingen ved mangelfulle domsgrunner og straffutmålingen, herunder inndragnings- og rettighetstaps-spørsmålet, skriver politiadvokat Morten Lundén i Øst politidistrikt i en epost.

FORSVARER: Pål S. Jensen.

Trodde det var rev

Mannen har forklart at han trodde han skjøt en rev, men oppdaget at det felte dyret var ei gaupe. Han varslet politiet og Statens naturoppsyn.

Påtalemyndigheten har tiltalt ham etter straffeloven paragraf 240 for «grovt uaktsomt å ha minsket en naturlig bestand av fredede organismer som nasjonalt eller internasjonalt er truet av utryddelse». Tingretten mente derimot at ulovlig avliving av ett gaupeindivid ikke var tilstrekkelig til å «minske» bestanden i lovens forstand. Mannen ble derfor dømt etter mildere bestemmelser i naturmangfoldloven.

– Det er riktig når tingretten sier at han ikke har minsket bestanden og at han ikke har opptrådt grovt uaktsomt. Vi mener denne saken burde blitt stående og stiller spørsmål ved politiets ressursbruk, sier mannens forsvarer, advokat Pål S. Jensen.

Vil prøve «minsker»-vilkåret

Tingretten støttet seg blant annet på seniorforsker John Odden fra Norsk institutt for naturforskning. Han viste til at den norske gaupebestanden de siste årene har ligget over det nasjonale bestandsmålet på 65 årlige ungekull, og at bestanden på fellingstidspunktet utgjorde mellom 447 og 630 dyr. Oddens

vurdering var ifølge dommen at uttak av én enkelt gaupe «i praksis vil være helt uten betydning for bestandens utvikling, både nasjonalt og regionalt».

– Påtalemyndigheten har en annen vurdering av spørsmålet om minskning av bestanden enn det tingretten har lagt til grunn, og man ønsker fortolkningen av dette vilkåret for gaupe som art prøvd av lagmannsretten, skriver Lundén.

Et annet spørsmål er om gaupa er «utrydningstruet» slik begrepet brukes i straffeloven. Arten er klassifisert som sterkt truet på Norsk rødliste, men tingretten viste blant annet til Oddens forklaring om bestandens størrelse og utvikling.

Forsvarer Jensen mener rødlistestatusen ikke avgjør spørsmålet.

– Gaupa er rødlistet, det er et faktum, men den er ikke utrydningstruet slik det kreves etter straffeloven paragraf 240. Rødlista er her et utgangspunkt, men heller ikke noe mer, sier Jensen.

Ny norsk rødliste skal etter planen publiseres i 2027.

GJENSTAND FOR RETTSSAK:
Gaupa som ble felt i Frogn kommune i Akershus i februar i fjor.

FOTO: ØST POLITIDISTRIKT

Forsker advarer mot følgene når utmarksbeitet forsvinner

– Engerdal er blitt ofret for at storsamfunnet vil ha rovvilt, sier forsker Ola Flaten. Han har gransket utviklingen i utmarksbeite i Nord-Østerdalen og Valdres.

Tekst: Svein Egil Hatlevik

– I Engerdal har husdyrholdet gått sterkt tilbake, og det er nesten ikke dyr igjen på utmarksbeite. Av dem som hadde sau eller storfe på utmarksbeite i 1995, er det bare mellom 10 og 15 prosent som fortsatt holder på.

Det sier seniorforsker Ola Flaten ved Norsk institutt for bioøkonomi (NIBIO). Sammen med forskerkollega Valborg Kvakkestad har han beskrevet utviklingen i utmarksbeite og seterdrift i Nord-Østerdalen, Røros og Valdres i en rapport som ble publisert tidligere i år.

Engerdal ligger nord i Innlandet fylke, sør for Røros og nord for Trysil. Øst for Engerdal ligger Sverige. Flaten trekker fram Engerdal som et tydelig eksempel på hva som kan skje når beitebruk forsvinner.

– I områder hvor man ikke kan dyrke korn, potet eller andre matvekster, fører opphør av husdyrproduksjon til at dyrka mark går ut av drift. I Engerdal er det dyrkede arealet halvert de siste 25 årene. Det er bare drøvtyggere som kan holde arealene i hevd,

og når de forsvinner, fører det både til at innmarka og utmarka gror igjen, sier Flaten.

Stor nedgang for sau

Selv om Engerdal i dag ligger utenfor ulvesona og hoveddelen av kommunen ligger utenfor yngleområdene for både bjørn og jerv, var mesteparten av skaden skjedd allerede før rovviltforliket fra 2004, som etablerte dagens soneforvaltningssystem.

Rapporten viser at utviklingen i Engerdal skiller seg fra resten av studieområdet. Mens det fulldyrkede arealet i Nord-Østerdalen og Røros samlet har økt svakt siden 1999, har Engerdal hatt en nedgang på 45 prosent. Antallet voksne sauer er redusert med 73 prosent i den samme perioden.

Flaten peker på at også Rendalen, Engerdals nabokommune i vest, har vært hardt rammet av rovvilt, men at utviklingen der likevel har vært annerledes.

– I Rendalen har også antall sauer gått sterkt tilbake, men der har det i det minste blitt en god del flere ammekyr. Der er det også en del sau på innmark og muligheter

FORSKER: Ola Flaten er seniorforsker ved Norsk institutt for bioøkonomi.

FOTO: SVEIN EGIL HATLEVIK

for kornproduksjon, så arealene holdes i drift, i motsetning til i Engerdal, sier Flaten.

Tallene viser også at utviklingen varierer mellom regionene. I Nord-Østerdalen og Røros er antallet voksne søyer redusert med rundt ti prosent siden 1999, mens nedgangen i Valdres er på over 26 prosent. Ifølge Flaten skyldes imidlertid ikke utviklingen i Valdres først og fremst rovvilt.

– I Valdres er det mer hytteutbygging og løshunder som skaper mest trøbbel i den daglige drifta. Lav lønnsomhet og uforutsigbare politiske rammevilkår er en viktig grunn til at folk legger ned i et område som Valdres med små gårder, sier Flaten.

NORD-ØSTERDALEN: Artikkelen «Endring i utmarksbeiting og setring i Nord-Østerdalen, Røros og Valdres – årsaker og tiltak» ble publisert tidligere i år. Her sauer på Vordsetra i Haustdalen i Alvdal.

FOTO: GEIR-HARALD STRAND, NIBIO

VALDRES: Driverne for videre drift i utmarka eller nedleggelse er ulike i Valdres og Nord-Østerdalen. Her et gammelt stollshus i Øystre Slidre.

FOTO: JOHN YNGVAR LARSSON, NIBIO

Stedsspesifikke utfordringer

Flaten mener utviklingen i Engerdal illustrerer hva som skjer når beitebruk ikke lenger er mulig.

– I områder hvor en får veldig store problemer med rovdyr, fører det ofte til at enten legger man ned jordbruksvirksomheten, eller så må en flytte dyra inn på innmark, sier Flaten.

Da blir det ikke så mange dyr igjen i utmarka, og én konsekvens blir at biodiversiteten går ned som følge av gjengroing.

– Det vi har sett i Engerdal er at dyrkamark går ut av drift hvis du ikke har mulighet til å bruke utmarka. Dyrkamarka egner seg ikke til annet enn gras, og det blir for smått å drive bare på grunnlag av innmarka. Det blir negativt for hele landbruksmiljøet og lokalsamfunnet. Sånn sett kan en si at Engerdal er blitt ofret for at storsamfunnet vil ha rovvilt. Denne dramatiske effekten for jordbruksmiljøet og lokalsamfunnet ser vi ikke på samme måte i områder hvor jorda kan brukes til å dyrke korn eller poteter, sier Flaten.

Selv om rovvilt står sentralt i Engerdal, understreker Flaten at utfordringene for utmarksbeite varierer mye mellom ulike deler av landet.

– Det som er viktig å forstå, er at utfordringene er svært stedsspesifikke, sier Flaten.

Høy trivsel

Et av de mest positive funnene i undersøkelsen er at de fleste bøndene som fortsatt driver med utmarksbeite, ønsker å fortsette.

– De fleste synes dette er veldig trivelig

arbeid, i hvert fall så lenge de ikke finner dyra sine revet av rovvilt eller det er mye trøbbel med hytteiere. Det er få som sier de har planer om å slutte. De fleste ser for seg å fortsette i minst fem til ti år framover.

Han peker også på at trivselen blant bøndene er høy.

– Nesten alle oppgir at de er veldig tilfredse med å bo på gård. Arbeidet med setring og utmarksbeiting scorer også svært høyt.

Mener rovvilt er undervurdert

En annen rapport som Flaten og Kvakkestad har publisert ganske nylig antyder at fredet rovvilt kan stå bak en større del av tapene av sau og lam på beite enn den offisielle erstatningsstatistikken viser.

Beregninger basert på en spørreundersøkelse blant beitelagsledere og tall fra Organisert beitebruk antyder at rundt 40 prosent av tapene i utmark kan skyldes fredet rovvilt, mens den offisielle erstatningsstatistikken for samme periode lå på rundt 16–17 prosent.

Flaten mener forskjellen blant annet skyldes at det er vanskelig å dokumentere dødsårsak når kadavrene ikke blir funnet. Det er svært krevende å finne kadaver.

– Jeg er temmelig sikker på at rovvilt er undervurdert i den offisielle statistikken. Det burde vært forsket mer på hvorfor dyr faktisk dør på utmarksbeite.

Psykisk belastning

Flaten viser til erfaringer fra sin egen sauebesetning i Alvdal. I flere år var det

lite rovvilt i beiteområdet, og da mistet han vesentlig færre dyr i løpet av en beitesesong. Det ga grunnlag for å få redusert det fastsatte normaltaper til 1,5 prosent for lam – langt under standard normaltaper for Hedmark, som er fastsatt til 3,6 prosent.

Ifølge Flaten vil bruk av for høye normaltaper føre til at færre dyr erstattes, og tapsstatistikken vil undervurdere de reelle tapene til fredet rovvilt.

– For dem som har store rovdyratap, er dette også hovedgrunnen til at de legger ned. Når en har store rovvilttap, blir det en veldig stor psykisk belastning. Du finner kadavre og skamferte dyr som må avlives. Det er vanskelig å forestille seg hvordan det oppleves dersom man ikke har vært gjennom det selv.

Undersøkelsen blant beitelagslederne viser at fredet rovvilt kommer klart høyest på lista over utfordringer i mange beiteområder.

– På andre plass kom jernbanen, men det er jo bare aktuelt enkelte steder. Deretter fulgte løshunder og jakthundtrening. Et annet problem over store deler av landet er dårlig vedlikeholdte gjerder etter gårder som har sluttet med husdyr. Da kan dyr sette seg fast eller komme inn i gamle bygninger hvor de blir sperret inne, sier Flaten.

NIBIO-rapporter

- Denne artikkelen omtaler to rapporter utarbeidet av Ola Flaten og Valborg Kvakkestad ved Norsk institutt for bioøkonomi.
- Den ene er fra 2026 og heter «Endring i utmarksbeiting og setring i Nord-Østerdalen, Røros og Valdres – årsaker og tiltak».
- Den andre er fra 2025 og heter «Utmarksbeiting - konflikter og samarbeid. Resultater fra en spørreundersøkelse blant beitelagsledere».

FRA VILTKAMERA: Bilder fra viltkameraer i begynnelsen av januar 2025 har vært lagt fram som beviser i saken. Her et bilde fra 5. januar.

Ti menn, to ulver og sju uker i retten

Økokrim har tiltalt ti menn for det de mener var organisert ulovlig ulvejakt i Eidskog. Én ulv er funnet død, mens spørsmålet om en annen faktisk ble avlivet, er blant stridstemaene.

Tekst: Svein Egil Hatlevik

Foto: Økokrim og Svein Egil Hatlevik

Etter nærmere sju uker ble Eidskog-saken avsluttet i Romerike og Glåmdal tingrett i midten av juni. Ti menn sto tiltalt for å ha deltatt i eller medvirket til det Økokrim mener var organisert ulovlig jakt på ulv i Eidskog i Innlandet rundt årsskiftet 2024/25.

Saken er den hittil største her til lands om ulovlig jakt på fredet rovvilt. Alle de ti er tiltalt etter straffeloven paragraf 240 om alvorlig miljøkriminalitet og paragraf 79 c om kriminalitet begått som ledd i aktivitetene til en organisert kriminell gruppe. Tre er også tiltalt for forsøk på ulovlig felling av gaupe. Flere har i tillegg vært tiltalt for våpenlovbrudd.

FUNNET I SNØEN: Økokrim avlyttet samtaler mellom flere av de tiltalte og brukte informasjonen derfra til å finne ei tisse i snøen 7. januar.

Ingen av de ti erkjenner straffskyld for organisert ulovlig ulvejakt. Men én mann har erkjent at han skjøt et dyr 7. januar 2025.

Dommeren varslet ved avslutningen av saken at de tiltalte kunne vente at domsavsigelsen skulle skje 21. september, men holdt muligheten åpen for at dommen kunne komme tidligere.

Mener to ulver ble skutt

Økokrims sak dreier seg særlig om to dager i januar 2025. Påtalemyndigheten mener en hannulv ble skutt 6. januar og ei tise dagen etter. Dyrene tilhørte det såkalte Busjøen-reviret og var et nyetablert par som ifølge aktoratet sannsynligvis ville ha fått valper våren 2025. Tispa ble funnet og tatt i beslag av politiet. Hannulven er aldri funnet.

Bevisførselen rundt hannen har derfor fått en sentral plass. Politiet fant blod i snøen på stedet der Økokrim mener ulven ble skutt. DNA-analyser knytter blodet til Busjøen-hannen, men forsvarerne mener blodfunnet ikke beviser at dyret døde.

Dette ble en av de viktigste konfliktlinjene under sluttprosedyrene. Økokrim mener det er bevist utover enhver rimelig tvil at to ulver ble skutt. Forsvarerne har pekt på at det ikke finnes noe kadaver etter hannen, og at retten ikke kan slutte fra blod i snøen til at ulven nødvendigvis er død.

Forsvaret har også vist til ei møkkprøve

fra hannulven, som er levert inn til analyse flere måneder etter at dyret skal ha dødd. Aktoratet bestrider at denne prøven dokumenterer at hannulven har levd videre.

Avlytting og viltkameraer

Etterforskningen har vært omfattende. Økokrim har brukt kommunikasjonskontroll, GPS-data, viltkameraer og meldingsutvekslinger for å rekonstruere det påtalemyndigheten mener var et organisert samarbeid.

Aktoratets teori er at mennene over tid delte opplysninger

om rovdyr, fulgte spor og brukte viltkameraer til å lokalisere ulvene. Førstestatsadvokat Håvard Kampen beskrev hendelsene i skogen som et samarbeid der ulver først lokaliseres, deretter ringes inn før jegere posteres og andre driver dyret mot postene.

Økokrim mener derfor at straffansvaret ikke bare ligger hos den som eventuelt avfyrte skuddet. Ni av mennene er anklaget som deltakere i samvirket, mens den tiende er tiltalt for medvirkning.

Forsvarerne har gjennomgående angrepet denne tolkningen. De mener påtalemyndigheten har satt ordinære aktiviteter blant jegere og friluftsfolk, slik som sporing, kjøring i skogen, viltkameraer og

RØD SNØ: Denne blodflekken ble funnet i Eidskog kommune 12. januar 2025. Blodet er fra hannulven som Økokrim mener er avlivet.

informasjonsutveksling om rovdyr, inn i en kriminell sammenheng som bevisene ikke gir grunnlag for.

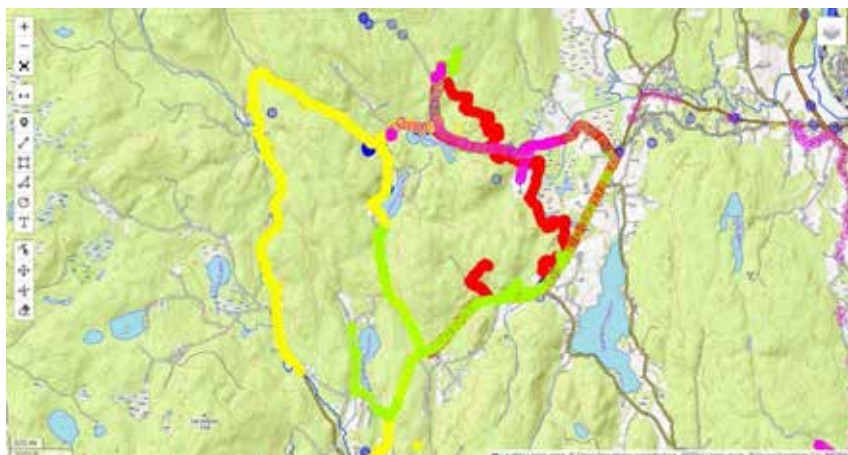
Forsvarer Petar Sekulic, som representerer mannen Økokrim mener skjøt hannulven, argumenterte eksempelvis for at klientens bevegelser og kommunikasjon like gjerne viser hverdagsliv for en aktiv jeger og friluftsmann. Forsvaret mener dessuten at Økokrim flere steder tolker flertydige samtaler og meldinger i verste mulige mening.

Strid om ulv eller hybrider

Et annet spørsmål som er blitt viet mye oppmerksomhet, er de tiltaltes oppfatning om at dyrene er hybrider mellom hund og ulv. Analyser fra det tyske selskapet ForGen viser slikt blandet opphav, ifølge forsvarerne.

På forsvarernes initiativ ble derfor DNA-materiale sendt til Universitetet i København for helgenomsekvensering og analyse. Den første analysen konkluderte

GPS-DATA: Kart over de tiltaltes bevegelser, såkalte heatmaps, var sentrale i Økokrims framstilling av hendelsesforløpet i skogen gjennom dagene i januar 2025. Her fra 7. januar.

AKTORATET: Tone Strømsnes Olsen og Håvard Kampen i Økokrim.

FORSVARERE: Hilde Firman Fjellså og Anne Marie Sundby representerer mannen som har erkjent å ha skutt et dyr.

med at både tispå og hannen tilhørte den norsk-svenske ulvebestanden, uten tegn til hybridisering med hund i nyere tid.

Etter kritikk fra forsvarerne ble materialet analysert på nytt med flere hundraser, blant annet østeuropeiske, som sammenligningsgrunnlag. Konklusjonen etter den andre analysen var lik som første gang.

– En straffesak

Under aktorats prosedyre understreket førstestatsadvokat Kampen at retten ikke skal ta stilling til norsk ulvepolitikk. Han viste til at rovviltforvaltningen bygger på et politisk kompromiss som mange er misfornøyde

med, men argumenterte for at politisk motstand ikke kan legitimere selvtakt.

For Økokrim er saken alvorlig miljøkriminalitet. Påtalemyndigheten viste blant annet til at ulovlig avlaving regnes som en

Forsvarerne har bedt om frifinnelse på de aller fleste tiltalepunktene.

viktig dødsårsak i den sørsandinaviske ulvebestanden, og at bestanden i Norge i år ligger under Stortingets bestandsmål. Aktoratet mener også planleggingen, koordineringen og samarbeidet mellom flere personer virker straffeskjerpende.

Forsvarerne har på sin side advart retten mot å la sakens størrelse og omfattende etterforskning bli et argument for at Økokrims teori må være riktig. Flere har understreket at hver enkelt tiltalt skal vurderes individuelt, og at skyld må være bevist utover rimelig tvil.

Også tiltalt for forsøk på gaupejakt

Saken dreide seg ikke bare om ulv. Tre av de tiltalte var også anklaget for forsøk på ulovlig felling av gaupe 4. og 5. januar 2025. Ingen gaupe ble felt. Økokrim mente aktiviteten disse dagene var jakt, mens de tiltalte forklarte at de fulgte gaupespor for å trene hund fram mot lovlig kvotejakt.

Dermed ble et avgjørende spørsmål om påtalemyndigheten kunne bevise at hensikten faktisk var å felle gaupe dersom det oppsto en skuddsjanse. Forsvarerne ba om frifinnelse og viste blant annet til at det er lovlig å trene hund på gaupe.

Krever opptil to års fengsel

Påtalemyndigheten har lagt ned påstand om fengselsstraffer for samtlige tiltalte. Kravene spenner fra 120 dager til to års fengsel. For ni av de ti har Økokrim også bedt om livsvarig tap av retten til jakt, fangst og felling.

Forsvarerne har bedt om frifinnelse på de aller fleste tiltalepunktene.

Dermed står retten overfor en omfattende bevisvurdering: Om det faktisk ble drept to ulver, hvem som eventuelt har deltatt i hvilke aktiviteter, hva de enkelte mennene har visst, og om det som har foregått i skogen har vært et samarbeid med en slik struktur og varighet at det kan regnes som organisert kriminalitet.

På rettssakens siste dag oppsummerte forsvarer Jan Erik Teigum et gjennomgående poeng fra forsvarerbenken, nemlig at retten må kunne utelukke at den tiltalte er uskyldig.

– Det skiller seg fra beslutninger man ellers tar i livet. Man kan ikke ta feil valg, sa han.

• **Følg med på Rovdyr.org for oppdateringer om saken.**

FORSVARER: Petar Sekulic representerer mannen som Økokrim mener har felt en ulvehann.

Folkeaksjonen på messer og stands

I løpet av sommeren har Folkeaksjonen som vanlig vært ute på stands og truffet mange hyggelige folk og medlemmer og meldt inn nye.

I tillegg til Snåsa Game Fair i juni og årets jakt- og fiskedager på skogmuseet i Elverum andre helga i august deltok vi i år også på Sommerfestival på Fagernes i Valdres i juli.

Hittil siste opptreden var på Agrisjø i Stjørdal 21. til 23. august og FNR avslutter utesesongen på Dyrskun i Seljord andre helga i september.

Møtene med våre medlemmer er viktige og alltid interessante for å diskutere rovdyrpolitikk og forvaltning og utveksle erfaringer og historier fra store deler av landet.

Alltid hyggelig å få besøk av våre medlemmer på stands rundt omkring i landet. Flere benytter anledningen til å melde inn nye familiemedlemmer i Folkeaksjonen ny rovdyrpolitikk. Her fra Agrisjø i Stjørdal.

Tipping for ny rovdyrpolitikk, påmelding med SMS

Du kan gi din grasrotandel fra
Norsk Tipping til lokallag i
Folkeaksjonen ny rovdyrpolitikk

Folkeaksjonen ny rovdyrpolitikk - Østfold lokallag
Send SMS «Grasrotandelen 912159078» til 60000

Folkeaksjonen ny rovdyrpolitikk - Ringsaker lokallag
Send SMS «Grasrotandelen 994021265» til 60000

Folkeaksjonen ny rovdyrpolitikk—Glåmdal lokallag
Send SMS «Grasrotandelen 922937699» til 60000

Folkeaksjonen ny rovdyrpolitikk - Hallingdal lokallag
Send SMS «Grasrotandelen 918919597» til 60000

Folkeaksjonen ny rovdyrpolitikk - Lesja og Dovre lokallag
Send SMS «Grasrotandelene 919017112» til 60000

Folkeaksjonen ny rovdyrpolitikk—Oppdal og Rennebu lokallag
Send SMS «Grasrotandelen 912499383» til 60000

Folkeaksjonen ny rovdyrpolitikk—Gauldal lokallag
Send SMS «Grasrotandelen 913027124» til 60000

Folkeaksjonen ny rovdyrpolitikk—Nord-Østerdal lokallag
Send SMS «Grasrotandelen 922406189» til 60000

Landsstyrets medlemmer:

Arve Sætra

Landstyrets leder

Aurskog

Tlf. 992 15 586

Mette Trøftmoen

Styremedlem

Nord-Odal

Tlf. 905 86 603

Knut Halvor Jorde

Styremedlem

Nesbyen

Tlf. 958 88 416

Vidar Helgesen

Styremedlem

Rena

Tlf. 917 46 796

Brita Sandvik Wilks

Styremedlem

Snåsa

Tlf. 901 70 720

Geir Sneffjellå

1. vara

Mo i Rana

Tlf. 472 34 603

Anders Olav Grønvold

2. vara

Moss

Tlf. 918 87 717

Eirik Sæther

3. vara

Lesja

Tlf. 909 91 236

Folkeaksjonens politikk:

Folkeaksjonen ny rovdyrpolitikk er en landsomfattende partipolitisk nøytral organisasjon med formål å endre dagens rovdyrpolitikk. Økende bestander av store rovdyr gir ikke bare konflikt mellom nærings og verneinteresser. Det handler om mange folks livskvalitet i hverdagen.

Skogen og utmarka er viktig for vår livskvalitet. Dagens rovdyrpolitikk truer mye av det som gjør det meningsfullt å bo i Distrikts-Norge.

Jegere og utmarksbrukere er kulturbærere. Vår fantastiske natur med et rikt biologisk mangfold er et resultat av flere tusen år med allsidig utmarksbruk. Dette er faktisk grunnlaget for vår opprinnelige eksistens og bosetting i Norge.

Det er kunnskapsløst og historieløst hvis disse rike tradisjonene skal vike for myter om at Norge består av urørt villmark.

Folkeaksjonen ny rovdyrpolitikk er en viktig stemme i rovdyrdebatten. Med kunnskap, ansvarlighet og engasjement bidrar vi til økt kompetanse som skal gi grunnlag for en ny politikk med aktiv forvaltning i stedet for strengt vern av rovdyr i Norge.

Folkeaksjonen ny rovdyrpolitikk sier:

- **Ja til lokal forvaltning**
- **Ja til effektivt uttak av skadedyr**
- **Nei til kjerneområder og rovdyrsoner**
- **Nei til fast ulvestamme i Norge**

Medlemskontingent er kr 305,- for hovedmedlem i 2026.

Familiemedlemskap koster kr. 425 for hele familien. Ungdom under 25 år betaler kr 140 pr. person. Nye hovedmedlemmer betaler kr. 200 første året og ungdom (under 25 år) og familiemedlem betaler kr. 100 første året.

**Meld deg inn
før Norge gror igjen!**

Kontaktinformasjon for Folkeaksjonens lokallag

Lokallag	Leder	Telefon
Østfold	Kai Vidar Nikolaisen, Mysen	tlf. 480 54 438
Akershus	Odd Granås, Aurskog	tlf. 908 81 938
Søndre Buskerud	Tore Nylehn, Vestfossen	tlf. 905 03 610
Glåmdal	Mette Trøftmoen, Knapper	tlf. 905 86 603
Vestfold	Frode Island Bergan, Steinsholt	tlf. 905 81 517
Hallingdal	Svein J. Hellevik, Ål	tlf. 416 37 643
Trysil og Engerdal	Hans Peter Nyhuus, Trysil	tlf. 992 11 953
Åmot og Elverum	Vidar Helgesen, Rena	tlf. 917 46 796
Ringsaker	Geir Atle Aas, Brumunddal	tlf. 907 27 902
Nord-Østerdal	Harald Enge, Os	tlf. 950 88 892
Lillehammer	Ottar Moe, Øyer	tlf. 959 81 660
Valdres	Kristen Hagaseth, Etnedal	tlf. 976 89 041
Lesja og Dovre	Bjørn Magnus Tordhol, Lesja	tlf. 900 87 235
Oppdal og Rennebu	Nils Petter Gundersen, Rennebu	tlf. 913 21 234
Gauldal	Torleif Slaaen, Ler	tlf. 958 39 587
Nord-Trøndelag	Jørn Ove Heggland, Snåsa	tlf. 414 57 649
Helgeland	Geir Sneffjellå, Mo i Rana	tlf. 472 34 603
Troms	Terje Benjaminsen, Tovik	tlf. 913 91 707

Ansatte:

Åsmund Ystad

Daglig leder

Tlf. 975 95 119

aksjonen@rovdyr.org

Svein Egil Hatlevik

Journalist

Tlf. 940 08 611

svein.egil.hatlevik@rovdyr.org

Revisor:

Revisorfirmaet BDO AS, Steinkjer

Ordfører landsmøte:

Ole Gustav Narud, Rena

Valgkomité:

Tore Nylehn, Søndre Buskerud, Leder

Tone Benjaminsen, Troms

Bjørn Magnus Tordhol, Lesja

Henrik Hauer, Akershus, varamedlem

Siste utgaver av Rovdyr:

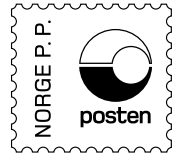
Enkelt å melde seg inn:

Nye medlemmer kan enkelt registrere seg via Vipps og like kjapt betale medlemskontingenten

Med denne QR-koden kommer nye medlemmer enkelt til innmeldingssiden www.rovdyr.org/medlem.

Rovdyrpolitikken er for viktig

til å formidles av 24 år gamle journalistvikarer fra Bærum
Folkeaksjonen ny rovdyrpolitikk rapporterer nyhetene sjøl

Les sakene på www.rovdyr.org

Du kan også støtte vårt arbeid for en ansvarlig rovdyrforvaltning ved å legge inn et godt ord om Folkeaksjonen for familie, naboer og venner som du mener hører hjemme i vår organisasjon.

**Her finner du det som trengs for at
nye medlemmer enkelt kan melde seg inn:**

Ved å scanne QR-koden
kan nye medlemmer enkelt
registerere seg og betale
medlemskontingenten
via VIPPS

Nye medlemmer betaler første
året kr. 200 for hovedmedlem og
kr. 100 for **ungdom under 25 år**.

Og nye medlemmer i høst
betaler selvfølgelig for 2027.

Meld deg inn i Folkeaksjonen
ny rovdyrpolitikk her:

